

Nr 36

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utflyttning av försvarets fabriksstyrelse från stockholmsområdet till Eskilstuna.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson m. fl.* (I: 182) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.* (II: 290), har hemställts, att riksdagen måtte uttala sig för en utflyttning av försvarets fabriksstyrelse från stockholmsområdet till Eskilstuna.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen I: 182.

Utskottet. I fråga om lokalisering av försvarets fabriksstyrelse — som av lokaliseringsutredningen föreslagits utflyttad till Eskilstuna — gjordes i proposition nr 120 till fjolårets riksdag inte något positivt ställningstagande. Ståndpunkt i denna fråga ansågs nämligen böra tagas först vid framtida överväganden om utflyttning av större statliga förvaltningsenheter, eventuellt i samband med tillskapandet av ett centralt statligt förvaltningscentrum utanför Stockholm. Detta ställningstagande förutsatte undersökningar av allmän ekonomisk natur, varför utredningens på längre sikt upplagda arbete först borde fullföljas.

I sitt utlåtande nr 127 uttalade utskottet på förevarande punkt, att utskottet — med beaktande av nyssnämnda synpunkter — ansett sig inte böra hävda någon från propositionsförslaget avvikande mening, även om verkställda undersökningar och avgivna remissyttranden pekade i riktning mot att en flyttning av fabriksstyrelsen vore möjlig utan avvaktan på ställningstaganden i ett större sammanhang. I följd härav biträdde utskottet inte ett motionsvis framställt yrkande om att riksdagen skulle uttala sig för en utflyttning av fabriksstyrelsen från stockholmsområdet enligt lokaliseringsutredningens förslag. Fem reservanter inom utskottet stödde motionsförslaget. Vid ärendets behandling i kamrarna stannade dessa i skiljaktiga beslut på förevarande punkt. I sitt i anledning härav avlåtna memorial nr 147 fann utskottet frågan om fabriksstyrelsens lokalisering ha för 1960 års riksdag förfallit, vilken ståndpunkt godkändes av riksdagen.

När nu motionsvägen framställts ett yrkande av samma innebörd som år

1960, nämligen att riksdagen måtte uttala sig för en utflyttning av fabriksstyrelsen från stockholmsområdet till Eskilstuna, vill utskottet till en början framhålla, att några nya omständigheter av betydelse för frågans bedömning inte inträffat sedan riksdagsbehandlingen i följande. Från denna utgångspunkt saknar alltså utskottet anledning att frångå sitt tidigare ställningstagande. Det må här anmärkas att — såsom också i följande förutsattes — lokaliseringstudredningen torde få anledning att återkomma till förevarande fråga i samband med sina överväganden om tillskapande av ett centralt statligt förvaltningscentrum utanför Stockholm. Denna omständighet gör enligt utskottets mening, att resultatet av utredningens på längre sikt upplagda arbete lämpligen bör avvaktas. Emellertid bör inte bortses från att — såsom både remissbehandlingen av utredningens förslag på förevarande punkt och riksdagsbehandlingen i följande givit belägg för — en betydande opinion förefinns till förmån för utflyttningsoptionen. Enligt utskottets mening vore det ur flera synpunkter lyckligt om lokaliseringstudredningens på bredare basis upplagda undersökning kunde slutföras inom en snar framtid, så att frågan kan skärskådas i sitt större sammanhang.

Utskottet föreslår att riksdagen i anledning av de nu väckta motionerna ger Kungl. Maj:t tillkänna vad utskottet här anfört.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 182 och II: 290, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 28 februari 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Bergman, Holmqvist, Per Jacobsson, Bengtson, Fritz Persson, Ragnar Bergh, Rikard Svensson och Bengt Gustavsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Karlsson i Olofström, Blidfors, Andreasson, Eliasson i Sundborn, fru Levén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Lassinantti, Gustafsson i Uddevalla, Blomkvist, Löfroth, Bohman, Antonsson och Nelander.

Reservation

av herrar *Ivar Johansson, Bengtson, Bengt Gustavsson, Eliasson* i Sundborn och *Antonsson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka det i motionerna I: 182 och II: 290 framförda förslaget och att därför

dels det avsnitt av utskottets yttrande, som på s. 7 börjar med »När nu» och på s. 8 slutar med »här anført», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Lokaliseringsutredningen har ingående redovisat skälen för och emot en utflyttning från stockholmsområdet av försvarets fabriksstyrelse. Utredningens undersökning på denna punkt visar oförtydligt, att övervägande fördelar är förenade med en omlokalisering. Lokaliseringsutredningens förslag har vid remissbehandlingen tillstyrkts eller lämnats utan erinran av 24 av 32 remissinstanser. Bl. a. hade de militära myndigheter, som hördes i ärendet, icke någonting att erinra mot en utflyttning av fabriksstyrelsen. Överbefälhavaren framhöll att fabriksstyrelsen tidigare inom försvarsstaben bedömts tillhöra den kategori myndigheter som borde behandlas i ett sammanhang med andra militära staber och förvaltningar. Den verkställda undersökningen och de militära förvaltningarnas uttalanden till lokaliseringsutredningen syntes emellertid enligt överbefälhavarens mening visa, att fabriksstyrelsen kunde flyttas oberoende av övriga statliga, civila och militära myndigheter, och överbefälhavaren fann därför ingen anledning till erinran mot lokaliseringsutredningens förslag, att fabriksstyrelsen borde flyttas från Stockholm till Eskilstuna. Likartade synpunkter framfördes i remissutlåtandena från försvarsgrenscheferna och de militära förvaltningarna. Även flera civila myndigheter tillstyrkte lokaliseringsutredningens förslag. Det bör även framhållas, att en utflyttning från stockholmsområdet av fabriksstyrelsen är motiverad ur beredskapssynpunkt. Med hänsyn härtill och till de lokaliseringspolitiska fördelar över huvud taget, som står att vinna med en omlokalisering, anser utskottet att ett uttalande bör göras till förmån för en utflyttning av styrelsen. Utskottet tillstyrker sålunda det i motionerna I: 182 och II: 290 framförda yrkandet.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 182 och II: 290, uttala sig för en utflyttning från stockholmsområdet av försvarets fabriksstyrelse.»